

(Wznowienie posiedzenia o godzinie 9 minut 02)

(Obradom przewodniczą wicemarszałek Stefan Jurczak oraz marszałek Adam Struzik)

Wicemarszałek Stefan Jurczak:

Wznawiam obrady.

Proszę senatorów sekretarzy o zajęcie miejsc przy stole prezydialnym.

Powracamy do punktu pierwszego porządku dziennego: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów.

Przypominam, że w przerwie w obradach odbyło się posiedzenie Komisji Inicjatyw i Prac Ustawodawczych oraz Komisji Praw Człowieka i Praworządności. Komisje te ustosunkowały się do wniosków przedstawionych w trakcie debaty.

Przypominam również, że debata nad rozpatrywaną ustawą została zakończona. Teraz głos mogą zabrać jedynie sprawozdawcy i wnioskodawcy.

Proszę o zabranie głosu i przedstawienie uzgodnionych na posiedzeniu wniosków sprawozdawcę Komisji Inicjatyw i Prac Ustawodawczych oraz Komisji Praw Człowieka i Praworządności, pana senatora Andrzeja Chronowskiego.

Senator Andrzej Chronowski:

Panie Marszałku! Wysoki Senacie! Połączone komisje: Komisja Inicjatyw i Prac Ustawodawczych oraz Komisja Praw Człowieka i Praworządności wyraziły swoje stanowisko w druku nr 419Z.

Proponują przyjęcie wniosków od pierwszego do piątego, co powoduje automatyczne odrzucenie wniosku szóstego. Poprawki opisane w zestawieniu w punktach pierwszym i drugim, zgłoszone przez pana senatora Andrzeja Chronowskiego uściśla ją tę ustawę i precyzują ją.

Poprawka trzecia zgłoszona przez Komisję Inicjatyw i Prac Ustawodawczych usuwa ewidentny błąd.

Poprawki czwarta i piąta zgłoszone przez Komisję Inicjatyw i Prac Ustawodawczych mają na

celu wyeliminowanie tej prowizorki, o której tyle się mówiło, i wprowadzenie systemu centralnego z prawdziwego zdarzenia. To spowodowało wykluczenie poprawki szóstej zgłoszonej przez Komisję Praw Człowieka i Praworządności.

Panie Marszałku! Wysoki Senacie! Połączone komisje rekomendują przyjęcie ustawy z takimi właśnie poprawkami.

Wicemarszałek Stefan Jurczak:

Dziękuję, Panie Senatorze.

Czy senatorowie wnioskodawcy lub pozostali senatorowie sprawozdawcy chcą jeszcze zabrać głos? Pan senator Piotr Andrzejewski zgłosił wniosek. Czy pan senator chce zabrać głos?

(Senator Piotr Andrzejewski: Dziękuję bardzo.)

Dziękuję.

Przechodzimy do głosowania nad ustawą o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów.

Przypominam, że w trakcie debaty zostały przedstawione przez komisje oraz przez senatora Piotra Łukasza Juliusza Andrzejewskiego wnioski o wprowadzenie poprawek do ustawy.

Informuję, że zgodnie z art. 47 ust. 1 Regulaminu Senatu zostaną przeprowadzone kolejne głosowania nad przedstawionymi poprawkami, według kolejności przepisów ustawy. Przypominam, że wszystkie przedstawione wnioski zawarte są w druku nr 419Z.

Przystępujemy do głosowania nad przedstawionymi poprawkami.

Przystępujemy do głosowania nad pierwszą poprawką.

Oto jej treść: „W art. 2 w ust. 3 po wyrazie „zastawu” dodaje się wyraz: „rejestrowego”, a po wyrazie: „rejestr” dodaje się wyraz: „zastawów”. Poprawka precyzuje przepis art. 2 ust. 3 poprzez uzupełnienie występujących w tym zapisie określeń: „zastaw” i „rejestr”. Jest to wniosek senatora Andrzeja Chronowskiego.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto jest za przyjęciem poprawki, proszę nacisnąć przycisk „za” i podnieść rękę.

Kto jest przeciw, proszę nacisnąć przycisk „przeciw” i podnieść rękę.

(wicemarszałek S. Jurczak)

Kto wstrzymał się od głosu, proszę nacisnąć przycisk „wstrzymuję się” i podnieść rękę.

Dziękuję. Proszę o wyniki.

W obecności 66 senatorów za poprawką głosowało 65, przeciw poprawce nie głosował nikt, 1 senator wstrzymał się od głosu. (**Głosowanie nr 2**).

Poprawka została przez Wysoką Izbę przyjęta.

Przystępujemy do głosowania nad poprawką drugą.* Czy muszę czytać treść poprawki?

(Głosy z sali: Nie.)

Przeczytam tylko uzasadnienie. Poprawka zmierza do zapewnienia większej ochrony zastawnika poprzez zapisanie, że zastaw nie wygasa również wtedy, gdy zastawca zdobył przedmiot zastawu w celu pokrzywdzenia zastawnika.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto jest za przyjęciem poprawki, proszę o naciśnięcie przycisku „za” i podniesienie ręki.

Kto jest przeciw, proszę o naciśnięcie przycisku „przeciw” i podniesienie ręki.

Kto wstrzymał się od głosu, proszę o naciśnięcie przycisku „wstrzymuję się” i podniesienie ręki.

Dziękuję. Proszę o podanie wyników głosowania.

W obecności 70 senatorów za poprawką głosowało 69, przeciw 1 senator, nikt nie wstrzymał się od głosu. (**Głosowanie nr 3**).

Stwierdzam, że Wysoka Izba przyjęła poprawkę.

Przystępujemy do głosowania nad poprawką trzecią.** Poprawka ma na celu tylko usunięcie błędu legislacyjnego.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa, pań i panów senatorów, jest za przyjęciem poprawki, proszę o naciśnięcie przycisku „za” i podniesienie ręki.

Kto jest przeciw, proszę o naciśnięcie przycisku „przeciw” i podniesienie ręki.

Kto wstrzymał się od głosu, proszę o naciśnięcie przycisku „wstrzymuję się” i podniesienie ręki.

Dziękuję. Proszę o podanie wyniku głosowania.

W obecności 70 senatorów za poprawką głosowało 69, przeciw nie głosował nikt, 1 senator wstrzymał się od głosu. (**Głosowanie nr 4**).

Stwierdzam, że Wysoka Izba przyjęła poprawkę.

Przystępujemy do głosowania nad poprawkami czwartą i piątą, nad którymi będziemy głosować łącznie.*** Przyjęcie tych poprawek wyklucza możliwość głosowania nad poprawką szóstą.

Poprawka czwarta polega na skreśleniu przepisu umożliwiającego ministrowi sprawiedliwości powierzenie, do czasu utworzenia centralnej informacji o zastawach rejestrowych, prowadze-

nia rejestru zastawów jednemu sądowi rejestrowemu. Poprawka piąta wydłuża *vacatio legis* ustawy.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa, pań i panów senatorów, jest za przyjęciem poprawek, proszę o naciśnięcie przycisku „za” i podniesienie ręki.

Kto jest przeciw, proszę o naciśnięcie przycisku „przeciw” i podniesienie ręki.

Kto wstrzymał się od głosu, proszę o naciśnięcie przycisku „wstrzymuję się” i podniesienie ręki.

Dziękuję. Proszę o podanie wyników głosowania.

W obecności 71 senatorów za poprawkami głosowało 70, przeciw nie głosował nikt, 1 senator wstrzymał się od głosu. (**Głosowanie nr 5**).

Stwierdzam, że poprawki zostały przyjęte, a tym samym wykluczyliśmy możliwość głosowania nad poprawką szóstą.

Przystępujemy do głosowania nad całością projektu uchwały w sprawie ustawy o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów wraz z przyjętymi przez Senat poprawkami.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa, pań i panów senatorów, jest za przyjęciem w całości projektu uchwały, wraz z przyjętymi przez Senat poprawkami, proszę o naciśnięcie przycisku „za” i podniesienie ręki.

Kto jest przeciw, proszę o naciśnięcie przycisku „przeciw” i podniesienie ręki.

Kto wstrzymał się od głosu, proszę o naciśnięcie przycisku „wstrzymuję się” i podniesienie ręki.

Dziękuję. Proszę o podanie wyników głosowania.

W obecności 73 senatorów za uchwałą głosowało 72, nikt nie był przeciw, 1 senator wstrzymał się od głosu. (**Głosowanie nr 6**).

Stwierdzam, że Senat przyjął uchwałę w sprawie ustawy o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów.

Powracamy do punktu drugiego porządku dziennego: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o regulacji rynku cukru i przekształceniach własnościowych w przemyśle cukrowniczym.

Przypominam, że podczas przerwy w obradach odbyło się posiedzenie Komisji Gospodarki Narodowej oraz Komisji Rolnictwa, które ustosunkowały się do przedstawionych w trakcie debaty wniosków.

Przypominam też, że debata nad rozpatrywaną ustawą została zakończona i obecnie zgodnie z art. 45 ust. 3 Regulaminu Senatu mogą zabrać głos jedynie sprawozdawcy i wnioskodawcy.

Proszę o zabranie głosu i przedstawienie uzgodnionych na posiedzeniu wniosków sprawozdawcę Komisji Rolnictwa oraz Komisji Gospodarki Narodowej, pana senatora Sylwestra Gajewskiego.

* dotyczy art. 13 pktu 2

** dotyczy art. 49

*** dotyczą art. 52 i art. 53

Senator Sylwester Gajewski:

Panie Marszałku! Wysoki Senacie!

Przedstawiam sprawozdanie z posiedzenia połączonych Komisji Gospodarki Narodowej oraz Komisji Rolnictwa. Sprawozdanie zawarte jest w druku nr 420Z.

Połączone komisje przedstawiają Wysokiemu Senatowi na posiedzeniu w dniu 24 października, po rozpatrzeniu wniosków zgłoszonych w trakcie debaty nad ustawą o zmianie ustawy o regulacji rynku cukru i przekształceniach własnościowych w przemyśle cukrowniczym, następujące stanowisko.

Wysoki Senat raczy przyjąć wnioski zawarte w części druku oznaczonej rzymską dwójką i numerami: 1, 2, 3, 5, 6, 7, 11, 12, 14, 15, 16, 17, 19. Wniosków mniejszości nie ma. Dziękuję za uwagę.

Wicemarszałek Stefan Jurczak:

Dziękuję panu senatorowi.

Czy senatorowie wnioskodawcy lub pozostali senatorowie sprawozdawcy chcą jeszcze zabrać głos? Wnioski zgłosili: pani senator Jadwiga Stokarska...

Proszę bardzo, Pani Senator.

Senator Jadwiga Stokarska:

Bardzo proszę Wysoką Izbę o poparcie mojej poprawki.

Chodzi o to, że próbuję wprowadzić zapis dotyczący decydowania o cenach minimalnych również przez izby rolnicze. W dotychczasowym zapisie jest ujęcie, że o cenach minimalnych ustalanych przez cukrownię i producentów decyduje cukrownia oraz plantatorzy, w których imieniu występują związki zawodowe, a także organizacje społeczno-zawodowe. Wnoszę o umieszczenie tutaj także izb rolniczych. One powstały prawie we wszystkich województwach w kraju, oprócz 11. I one mają, i w swoim statucie, i w ustawie zapis, którego moi koledzy nie chcieli zaakceptować na posiedzeniu komisji. Dla mnie to sprawa całkiem niezrozumiała. To przecież utracanie izb rolniczych na starcie. A one właśnie i w statucie, i w ustawie – wczoraj to dokładnie sprawdziłam – mają zapisane tego rodzaju kompetencje. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Stefan Jurczak:

Dziękuję.

Wnioski zgłosili także: pani senator Maria Berny, pan senator Wojciech Kruk, pan senator Jerzy Madej.

(*Senator Maria Berny: Podtrzymuję swój wniosek, ale nie będę już zabierała głosu, Panie Marszałku.*)

Dziękuję bardzo.

Proszę, pan senator Kruk.

Senator Wojciech Kruk:

Panie Marszałku, dwa słowa. Komisja poparła zgłoszoną przeze mnie poprawkę. Pozwolę sobie tylko zwrócić uwagę Wysokiej Izby na to, że ona brzmi troszkę inaczej, niż mówiłem wczoraj, ale to wynika z uzgodnień z naszą senacką komisją, z Biurem Legislacyjnym. Wczoraj na posiedzeniu komisji dokładnie to omówiłem i jest to to samo, co powiedziałem wczoraj w debacie. Uważamy, że takie rozwiązanie jest najlepsze. Chodzi o to, żeby ceny były konsultowane z najbardziej odpowiedzialną i zainteresowaną tym bezpośrednio organizacją, czyli Związkiem Producentów Buraków Cukrowych. Trudno natomiast wpisywać w ustawie nazwę własną organizacji, dlatego związek jest określany jako organizacja zawodowa reprezentująca plantatorów buraków cukrowych.

Jest to najlepsze rozwiązanie i prosiłbym, aby Wysoka Izba je poparła, podobnie jak to już zrobiła komisja.

Wicemarszałek Stefan Jurczak:

Dziękuję.

Sprawozdawcą komisji był jeszcze pan senator Zbigniew Romaszewski.

Proszę bardzo, Panie Senatorze.

Senator Zbigniew Romaszewski:

Chciałem zwrócić uwagę, że jednym z ważniejszych problemów związanych z omawianą ustawą było ustalanie kwot produkcyjnych dla cukrowni. Rozwiązanie ustawowe stanowi pewne zagrożenie dla dużych cukrowni. Proponowane w poprawce dziesiątej, przyjętej przez połączone komisje, jest natomiast rozwiązaniem, które preferuje te spółdzielnie w bezpodstawnym sposób. Nie mają dostatecznego zaplecza surowca produkcyjnego.

Z tego powodu proponuję poprawkę dziewiątą, która jest pewnym wyjściem kompromisowym, pośrednim pomiędzy dwoma wymienionymi. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Stefan Jurczak:

Dziękuję.

Proszę bardzo, jeszcze raz pani senator Stokarska. Za moment udzielię panu głosu, Panie Senatorze.

Proszę bardzo, Pani Senator.

Senator Jadwiga Stokarska:

Chciałam się jeszcze ustosunkować do drugiej poprawki, o której nic nie powiedziałam, ale najpierw *ad vocem* tego, co usłyszałam przed chwilą. Proszę państwa, zapis przyjęty przez wnioskodawcę, który przed chwilą zabierał głos, wyglądał w ten sposób, że o cenach decydowałby jeden, a być może dwa związki ściśle związane z daną uprawą. Wszystko byłoby, być może, dobrze, gdyby związki podchodziły do sprawy obiektywnie. Przed rokiem byłam jednak świadkiem, jak pani reprezentująca daną branżę przedstawiła stanowisko zupełnie przeciwne, niż oczekiwali producenci w Polsce. I tego się można obawiać.

Rzeczywiście będzie to większa grupa ludzi, ale izby rolnicze, które proponuję w swojej poprawce, byłyby najbardziej obiektywne. Mają bardzo szerokie spojrzenie. Jest dwóch delegatów z każdej gminy, dokładnie zorientowanych w sprawach rolnictwa. Dziękuję bardzo.

Przepraszam bardzo, ale jeszcze moja druga poprawka. Wnosiłam o...

Wicemarszałek Stefan Jurczak:

Dziękuję, Pani Senator.
Pan senator Madej, proszę bardzo.

Senator Jerzy Madej:

Panie Marszałku! Wysoki Senacie! Moje dwie poprawki, siódma i dziesiąta, mogą się wydawać nieco paradoksalne, bo dotyczą tego samego ustępu, ale trzeba pamiętać, że mają charakter redakcyjny. Propozycja siódma i dziesiąta oczywiście różnią się merytorycznie, ale moje poprawki są redakcyjne. Tylko od państwa zależy, która z nich zostanie wybrana. Dziękuję.

Wicemarszałek Stefan Jurczak:

Dziękuję.

Przechodzimy do głosowania w sprawie ustawy o zmianie ustawy o regulacji rynku cukru i przekształceniach własnościowych w przemyśle cukrowniczym.

Przypominam, że w tej sprawie w trakcie debaty przedstawiono następujące wnioski: pani senator Maria Berny przedstawiła wniosek o przyjęcie ustawy bez poprawek, pani senator Jadwiga Stokarska, pan senator Wojciech Kruk, pan senator Jerzy Madej oraz Komisja Rolnictwa, Komisja Gospodarki Narodowej oraz mniejszości tych komisji przedstawiły wnioski o wprowadzenie poprawek do ustawy.

Informuję, że zgodnie z art. 47 ust. 1 Regulaminu Senatu w pierwszej kolejności zostanie przeprowadzone głosowanie nad wnioskiem o przyjęcie ustawy bez poprawek – jest to punkt

oznaczony rzymską jedynką z druku nr 420Z – a następnie, w przypadku odrzucenia wniosku, nad przedstawionymi poprawkami, według kolejności przepisów ustawy – w druku nr 420Z z punktu oznaczonego rzymską dwójką.

Przystępujemy do głosowania nad wnioskiem pani senator Marii Berny o przyjęcie ustawy o zmianie ustawy o regulacji rynku cukru i przekształceniach własnościowych w przemyśle cukrowniczym bez poprawek.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa, pań i panów senatorów, jest za przyjęciem przedstawionego wniosku, proszę o naciśnięcie przycisku „za” i podniesienie ręki.

Kto jest przeciw, proszę o naciśnięcie przycisku „przeciw” i podniesienie ręki.

Kto się wstrzymał od głosu, proszę o naciśnięcie przycisku „wstrzymuję się” i podniesienie ręki.

Dziękuję. Proszę o podanie wyników głosowania.

W obecności 75 senatorów za wnioskiem głosowało 24, przeciw – 42, 9 osób wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 7**).

Stwierdzam, że Wysoka Izba nie przyjęła wniosku.

Wobec odrzucenia wniosku o przyjęcie ustawy bez poprawek przystępujemy do głosowania nad poprawkami przedstawionymi przez komisje oraz senatorów mniejszości.

Przystępujemy do głosowania nad poprawką pierwszą.* Jest to wniosek poparty przez połączone komisje. Poprawka modyfikuje definicję kwoty B, zmierzając do umożliwienia wliczenia w poczet limitu kwoty również cukier w wyrobach przetworzonych, w których jego udział wagowy przekracza 20%. Konsekwencją będzie umożliwienie producentom eksportującym wyroby cukiernicze zakupu do ich produkcji taniego, bo dotowanego cukru.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto jest za przyjęciem poprawki, proszę o naciśnięcie przycisku „za” i podniesienie ręki.

Kto jest przeciw, proszę o naciśnięcie przycisku „przeciw” i podniesienie ręki.

Kto wstrzymał się od głosu, proszę o naciśnięcie przycisku „wstrzymuję się” i podniesienie ręki.

Dziękuję. Proszę o podanie wyników głosowania.

W obecności 75 senatorów za poprawką głosowało 72, przeciw był 1, wstrzymało się od głosu 2 senatorów. (**Głosowanie nr 8**).

Stwierdzam, że Wysoka Izba przyjęła pierwszą poprawkę.

Poprawka druga poparta przez połączone komisje wydłuża okres wykorzystywania limitów w kwocie B przeznaczonych na eksport z dopłatami do końca grudnia następnego roku.** Umożliwi to racjonalne wykorzystanie przyznanego

* dotyczą art. 1 pktu 1, art. 1a pktu 2

** dotyczą art. 1 pktu 1, art. 1a pktu 2

(wicemarszałek S. Jurczak)

nam przez Międzynarodową Organizację Handlu limitu dodatkowego eksportu, który określany jest w skali roku kalendarzowego, a nie sezonu cukrowniczego.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa jest za przyjęciem poprawki, proszę o naciśnięcie przycisku „za” i podniesienie ręki.

Kto jest przeciw, proszę o naciśnięcie przycisku „przeciw” i podniesienie ręki.

Kto wstrzymał się od głosu, proszę o naciśnięcie przycisku „wstrzymuję się” i podniesienie ręki.

Dziękuję. Proszę o podanie wyników głosowania.

W obecności 75 senatorów za poprawką głosowało 71, przeciw był 1, wstrzymało się od głosu 3 senatorów. **(Głosowanie nr 9).**

Stwierdzam, że Wysoka Izba przyjęła drugą poprawkę.

Przystępujemy do głosowania nad trzecią poprawką popartą przez połączone komisje.* Uzupełnia ona adres publikacyjny w cytowanej ustawie o przedsiębiorstwach państwowych.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem poprawki, proszę o naciśnięcie przycisku „za” i podniesienie ręki.

Kto jest przeciw, proszę o naciśnięcie przycisku „przeciw” i podniesienie ręki.

Kto wstrzymał się od głosu, proszę o naciśnięcie przycisku „wstrzymuję się” i podniesienie ręki.

Dziękuję. Proszę o podanie wyników głosowania.

W obecności 76 senatorów za poprawką głosowało 72, przeciw był 1, wstrzymało się od głosu 3 senatorów. **(Głosowanie nr 10).**

Stwierdzam, że Wysoka Izba przyjęła poprawkę trzecią.

Przystępujemy do głosowania nad czwartą poprawką zgłoszoną przez panią senator Stokarską.** Poprawka zmierza, poprzez obniżenie progu dostaw buraka cukrowego, do zwiększenia kręgu podmiotów uprawnionych do nieodpłatnego nabycia akcji.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem poprawki, proszę o naciśnięcie przycisku „za” i podniesienie ręki.

Kto jest przeciw, proszę o naciśnięcie przycisku „przeciw” i podniesienie ręki.

Kto wstrzymał się od głosu, proszę o naciśnięcie przycisku „wstrzymuję się” i podniesienie ręki.

Dziękuję. Proszę o podanie wyników głosowania.

W obecności 76 senatorów za przyjęciem poprawki głosowało 16, przeciw było 55, wstrzymało się od głosu 5 senatorów. **(Głosowanie nr 11).**

* dotyczą art. 1 pktu 1, art. 1a pktu 3a

** dotyczą art. 1 pktu 1, art. 1a pktu 4

Stwierdzam, że Wysoka Izba nie przyjęła czwartej poprawki.

Poprawka piąta poparta przez połączone komisje ma na celu zapewnienie poprawnej redakcji przepisu, bez zmiany jego treści merytorycznej.*

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem poprawki, proszę o naciśnięcie przycisku „za” i podniesienie ręki.

Kto jest przeciw, proszę o naciśnięcie przycisku „przeciw” i podniesienie ręki.

Kto wstrzymał się od głosu, proszę o naciśnięcie przycisku „wstrzymuję się” i podniesienie ręki.

Dziękuję. Proszę o podanie wyników głosowania.

W obecności 75 senatorów za poprawką głosowało 70, przeciw nikt nie głosował, wstrzymało się od głosu 4 senatorów, 1 senator nie głosował. **(Głosowanie nr 12).**

Stwierdzam, że Wysoka Izba przyjęła piątą poprawkę.

Przystępujemy do głosowania nad poprawką szóstą, popartą przez połączone komisje.** Zmierza ona do umożliwienia zakupu cukru z kwoty C, kwoty przeznaczonej na eksport bez dopłat, przez producentów eksportowych wyrobów cukierniczych, w których udział cukru przekracza 20%. Poprawka ma na celu – poprzez umożliwienie skorzystania z tańszego cukru w kwocie C – poprawienie na rynkach zagranicznych konkurencyjności polskich wyrobów zawierających cukier.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa jest za przyjęciem poprawki, proszę o naciśnięcie przycisku „za” i podniesienie ręki.

Kto jest przeciw, proszę o naciśnięcie przycisku „przeciw” i podniesienie ręki.

Kto wstrzymał się od głosu, proszę o naciśnięcie przycisku „wstrzymuję się” i podniesienie ręki.

Dziękuję. Proszę o podanie wyników głosowania.

W obecności 76 senatorów za poprawką głosowało 67, przeciw był 1, wstrzymało się od głosu 7 senatorów. **(Głosowanie nr 13).**

Stwierdzam, że Wysoka Izba szóstą poprawkę przyjęła.

Przystępujemy do głosowania nad poprawką siódmą zgłoszoną przez pana senatora Madeja, popartą przez połączone komisje.*** Zmierza ona do zmiany zasad ustalania wielkości limitu produkcji cukru poprzez przyjęcie zasady, że limit ustalony będzie jako iloczyn średniego przerobu dobowego buraków i wydajności cukru z ostatnich trzech kampanii – przy założeniu jednakowej długości kampanii prowadzonej przez wszystkich producentów cukru.

Jest to poprawka merytorycznie tożsama z poprawką ósmą. Przypominam, że przyjęcie popra-

* dotyczą art. 1 pktu 1, art. 1a pktu 4

** dotyczy art. 1 pktu 3

*** dotyczy art. 1 pktu 4b

(wicemarszałek S. Jurczak)

wki siódmej wykluczy głosowanie nad poprawkami: ósmą, dziewiątą i dziesiątą.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem poprawki, proszę o naciśnięcie przycisku „za” i podniesienie ręki.

Kto jest przeciw, proszę o naciśnięcie przycisku „przeciw” i podniesienie ręki.

Kto wstrzymał się od głosu, proszę o naciśnięcie przycisku „wstrzymuję się” i podniesienie ręki.

Dziękuję. Proszę o podanie wyników głosowania.

W obecności 76 senatorów za przyjęciem poprawki głosowało 49, przeciw było 20, wstrzymało się od głosu 7 senatorów. (**Głosowanie nr 14**).

Stwierdzam, że Wysoka Izba przyjęła siódmą poprawkę.

Wobec tego nie będziemy głosować nad poprawkami: ósmą, dziewiątą i dziesiątą.

Przystępujemy do głosowania nad poprawką jedenastą popartą przez połączone komisje.* Ma ona na celu wyeliminowanie usterki legislacyjnej polegającej na odwołaniu się do niewłaściwego przepisu.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem poprawki, proszę o naciśnięcie przycisku „za” i podniesienie ręki.

Kto jest przeciw, proszę o naciśnięcie przycisku „przeciw” i podniesienie ręki.

Kto wstrzymał się od głosu, proszę o naciśnięcie przycisku „wstrzymuję się” i podniesienie ręki.

Dziękuję. Proszę o podanie wyników głosowania.

W obecności 74 senatorów za poprawką głosowało 70, przeciw nikt nie głosował, wstrzymało się od głosu 4 senatorów. (**Głosowanie nr 15**).

Stwierdzam, że Wysoka Izba przyjęła jedenastą poprawkę.

Przystępujemy do głosowania nad poprawką dwunastą, poprawką pana senatora Madeja, popartą przez połączone komisje.** Zmierzają one do zapewnienia poprawnej redakcji przepisu.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem poprawki, proszę o naciśnięcie przycisku „za” i podniesienie ręki.

Kto jest przeciw, proszę o naciśnięcie przycisku „przeciw” i podniesienie ręki.

Kto wstrzymał się od głosu, proszę o naciśnięcie przycisku „wstrzymuję się” i podniesienie ręki.

Dziękuję. Proszę o podanie wyników głosowania.

W obecności 73 senatorów za poprawką głosowało 70, przeciw nikt nie głosował, wstrzymało się od głosu 3 senatorów. (**Głosowanie nr 16**).

Stwierdzam, że poprawka dwunasta została przez Wysoką Izbę przyjęta.

Przystępujemy do głosowania nad poprawką trzynastą...

(Senator Leszek Lackorzyński: Nie.)

(Senator Dorota Simonides: Czternasta.)

Przepraszam, poprawka dwunasta wyklucza głosowanie nad poprawką trzynastą. Przepraszam, że państwu tego nie powiedziałem, sam też się zagapiłem.

Przystępujemy do głosowania nad poprawką czternastą popartą przez połączone komisje.* Ma ona na celu ograniczenie prawa do nieodpłatnego nabywania akcji tylko do rolników i ich następców prawnych i tym samym wyeliminowanie z kręgu uprawnionych podmiotów gospodarczych prowadzących gospodarstwa rolne i kontraktujących buraki cukrowe.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem poprawki, proszę o naciśnięcie przycisku „za” i podniesienie ręki.

Kto jest przeciw, proszę o naciśnięcie przycisku „przeciw” i podniesienie ręki.

Kto wstrzymał się od głosu, proszę o naciśnięcie przycisku „wstrzymuję się” i podniesienie ręki.

Dziękuję. Proszę o podanie wyników głosowania.

W obecności 74 senatorów za przyjęciem poprawki głosowało 53, przeciw było 15, wstrzymało się od głosu 4 senatorów. (**Głosowanie nr 17**).

Stwierdzam, że Wysoka Izba przyjęła poprawkę czternastą.

Przystępujemy do głosowania nad poprawką piętnastą.** Została ona poparta przez połączone komisje, a poprawka ma na celu – poprzez poprawienie redakcji przepisu – wyeliminowanie wątpliwości interpretacyjnych, na przykład co do momentu rozpoczęcia biegu sześciomiesięcznego terminu składania oświadczeń o zamiarze nabycia akcji. Poprawka ta uwzględnia również błąd, o którego sprostowanie w swoim piśmie prosił marszałek Sejmu.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z pań i panów senatorów jest za przyjęciem poprawki, proszę o przyciśnięcie przycisku „za” i podniesienie ręki.

Kto jest przeciw, proszę o naciśnięcie przycisku „przeciw” i podniesienie ręki.

Kto wstrzymał się od głosu, proszę o naciśnięcie przycisku „wstrzymuję się” i podniesienie ręki.

Dziękuję. Proszę o podanie wyników głosowania.

W obecności 75 senatorów za poprawką głosowało 74, przeciw nikt nie głosował, od głosu wstrzymał się 1 senator. (**Głosowanie nr 18**).

Stwierdzam, że Wysoka Izba poprawkę piętnastą przyjęła.

* dotyczą art. 1 pktu 5, art. 4a ust. 2

** dotyczą art. 1 pktu 7, art. 7 ust. 1f

* dotyczą art. 1 pktu 8, art. 8 ust. 2

** dotyczą art. 1 pktu 8, art. 8 ust. 5

(wicemarszałek S. Jurczak)

Przystępujemy do głosowania nad poprawką szesnastą.* Poprawka została poparta przez połączone komisje. Uzupełnia ona regulację prawną dotyczącą ustalenia ceny minimalnej skupu buraka cukrowego, wprowadzając tryb postępowania w przypadku nieosiągnięcia konsensu przez podmioty uprawnione do decydowania o cenie skupu.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem poprawki, proszę o przyciśnięcie przycisku „za” i podniesienie ręki.

Kto jest przeciw, proszę o naciśnięcie przycisku „przeciw” i podniesienie ręki.

Kto wstrzymał się od głosu, proszę o przyciśnięcie przycisku „wstrzymuję się” i podniesienie ręki.

Dziękuję. Proszę o podanie wyników głosowania.

W obecności 75 senatorów za poprawką głosowało 49, przeciw było 20, wstrzymało się od głosu 6 senatorów. (**Głosowanie nr 19**).

Stwierdzam, że Wysoka Izba przyjęła poprawkę szesnastą.

Przystępujemy do głosowania nad poprawką siedemnastą. Przypominam, że przyjęcie tej poprawki wyklucza głosowanie nad poprawką osiemnastą. Jest to wniosek pana senatora Kruka poparty przez połączone komisje. Poprawka ma na celu ograniczenie kręgów podmiotów uprawnionych do uzgadniania ceny minimalnej skupu buraka tylko do społeczno-zawodowej organizacji rolników reprezentujących plantatorów buraków.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności. (*Rozmowy na sali*).

(*Senator Zbigniew Romaszewski*: Dlaczego poprawki siedemnasta i osiemnasta wykluczają się? Nie rozumiem tego. Mogą to być zarówno przedstawiciele izb rolniczych, jak i przedstawiciele organizacji reprezentujących plantatorów.)

Czy jest ktoś z Biura Legislacyjnego? Chciałbym zapytać dlaczego one się wykluczają. Bardzo bym prosił o odpowiedź przedstawiciela Biura Legislacyjnego. A może pan senator Gajewski to wyjaśni?

Senator Sylwester Gajewski:

Dziękuję, Panie Marszałku.

Pan senator Kruk miał życzenie, aby rozmowy na temat ceny buraka odbywały się pomiędzy cukrownią a związkami plantatorów. Wyraźnie to podkreślił. Dlatego jest różnica pomiędzy tym wnioskiem i następnym.

(*Senator Wojciech Kruk*: Panie Marszałku...)

(*Senator Artur Balazs*: Czy można?)

(*Senator Lech Czerwiński*: Nie ma dyskusji.)

Wicemarszałek Stefan Jurczak:

Momencik, debata się już skończyła.

Prosiłbym o wyjaśnienie prawne. Pan senator Kruk był sprawozdawcą, proszę bardzo.

Senator Wojciech Kruk:

Panie Marszałku, ta decyzja jest przeciwko mojemu wnioskowi. Rozumowałem dokładnie tak, jak pan senator Gajewski. Natomiast nie widzę, mówiąc szczerze, tego, że te wnioski się wykluczają. Jeżeli Wysoka Izba zadecyduje inaczej, to może przejść zarówno mój wniosek, a po „i” można dopisać resztę. Tego nie można powiedzieć. Jestem autorem tego wniosku i uważam, że takie rozwiązanie jest dobre, natomiast nie widzę tu – jak powiedziałem – sprzeczności. (*Rozmowy na sali*).

(*Senator Sylwester Gajewski*: Dobrze, niech będzie.)

Wicemarszałek Stefan Jurczak:

W zapisie mamy, że jeden wniosek wyklucza drugi.

(*Senator Artur Balazs*: Nie wyklucza.)

Chciałem państwu powiedzieć, że ja też zrozumiałem wniosek pana senatora Kruka tak, że chodzi o związek plantatorów, którzy kontraktują buraki, a nie cały związek. Niektórzy nie mają nic wspólnego z burakami.

Doszedłem do wniosku, że w komisji zostanie to tak rozstrzygnięte, że wszyscy będą traktowani jako związki plantatorów buraków. To oni powinni mieć więc wpływ na cenę buraków, a niekoniecznie cały związek, który często nie ma z tym nic wspólnego.

Przystępujemy do głosowania nad poprawką siedemnastą.* Przypominam, że jest to poprawka pana senatora Kruka poparta przez połączone komisje. Poprawka ma na celu ograniczenie kręgów podmiotów uprawnionych do uzgadniania ceny minimalnej skupu buraka tylko do społeczno-zawodowej organizacji rolników, reprezentującej plantatorów buraków.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z pań i panów senatorów jest za przyjęciem wniosku, proszę o przyciśnięcie przycisku „za” i podniesienie ręki.

Kto jest przeciw, proszę o naciśnięcie przycisku „przeciw” i podniesienie ręki.

Kto wstrzymał się od głosu, proszę o naciśnięcie przycisku „wstrzymuję się” i podniesienie ręki.

Dziękuję. Proszę o podanie wyników głosowania.

W obecności 76 senatorów za poprawką głosowało 60, przeciw było 14, wstrzymało się od głosu 2 senatorów. (**Głosowanie nr 20**).

* dotyczy art. 1 pktu 9, art. 10 ust. 2

* dotyczy art. 1 pktu 9, art. 10 ust. 2

(wicemarszałek S. Jurczak)

Stwierdzam, że poprawkę siedemnastą Wysoka Izba przyjęła.

Wobec tego przystępujemy do głosowania nad poprawką dziewiętnastą.* Została ona poparta przez połączone komisje. Zmierza do stworzenia możliwości stosowania przepisów działu IV, rozdziału 2 ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych w zakresie, który nie został uregulowany w ustawie o regulacji rynku cukru i przekształceniach własnościowych w przemyśle cukrowniczym. Dotyczy to takich regulacji jak, na przykład, określenie maksymalnej wartości akcji nabywczycieli przez uprawnione podmioty nieodpłatnie czy ograniczenie liczby przedsiębiorstw, w których plantator będzie miał prawo nabycia akcji nieodpłatnie.

Proszę panie i panów senatorów o spokój. W tej chwili jest głosowanie. Może przerwę głosowanie i sobie porozmawiamy?

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z pań i panów senatorów jest za przyjęciem poprawki, proszę o przyciśnięcie przycisku „za” i podniesienie ręki.

Kto jest przeciw, proszę o przyciśnięcie przycisku „przeciw” i podniesienie ręki.

Kto wstrzymał się od głosu, proszę o naciśnięcie przycisku „wstrzymuję się” i podniesienie ręki.

Dziękuję. Proszę o podanie wyników głosowania.

W obecności 75 senatorów za poprawką głosowało 69, przeciw nikt nie głosował, od głosu wstrzymało się 4 senatorów, 2 senatorów nie głosowało. (**Głosowanie nr 21**).

Stwierdzam, że Wysoka Izba przyjęła poprawkę dziewiętnastą.

Proszę bardzo, Panie Senatorze.

Senator Jerzy Madej:

Panie Marszałku, wyrażam przekonanie, że poprawka osiemnasta powinna być przegłosowana. Poprawka siedemnasta i poprawka osiemnasta nie wykluczają się. Nie bardzo wiem...

(*Głos z sali:* To było już wyjaśnione.)

I to samo powiedział pan senator...

Wicemarszałek Stefan Jurczak:

Panie Senatorze, po wyjaśnieniu, które usłyszeliśmy w czasie debaty, nie będę już tej poprawki poddawał pod głosowanie.

(*Senator Jerzy Madej:* Ale pan senator Kruk powiedział, że jego poprawka nie wyklucza poprawki osiemnastej. Mówił to jako wnioskodawca.)

(*Senator Sylwester Gajewski:* Przegłosujmy.)

* dotyczy art. 1 pktu 10

(*Senator Zbigniew Romaszewski:* Proszę o głos.)

Proszę bardzo.

Senator Zbigniew Romaszewski:

Panie Marszałku, takie wyłączenie może wynikać tylko z przesłanek logicznych, a nie merytorycznych. A tutaj sprzeczności logicznej nie ma.

Gdyby powiedziano: „wyłącznie przedstawiciele organizacji rolniczych”, to wtedy rzeczywiście nie byłoby potrzeby głosować. Ale tu jest powiedziane: „przedstawiciele”.

Wicemarszałek Stefan Jurczak:

Proszę bardzo, pani senator Stokarska, niech pani jeszcze wyjaśni, bo jest to pani wniosek.

Senator Jadwiga Stokarska:

Przyznam, Panie Marszałku, że miałam nadzieję, że będą one głosowane rozdzielnie. Bez większych konsultacji, szybko podjęto decyzję o dalszym głosowaniu. Bardzo proszę o wrócenie do sprawy. Dziękuję.

(*Senator Grzegorz Kurczuk:* Panie Marszałku, czy można coś zaproponować?)

Wicemarszałek Stefan Jurczak:

Proszę bardzo, pan senator Kurczuk.

Senator Grzegorz Kurczuk:

Myślę, że się nic nie stanie, jeśli przegłosujemy poprawkę osiemnastą i rozstrzygniemy sprawę. (*Rozmowy na sali*).

Wicemarszałek Stefan Jurczak:

Jeśli chodzi o kwestię podniesioną przez pana senatora Kruka, to chcę wyjaśnić, że nie jest to sprzeczne z jego intencjami. Intencją senatora Kruka nie było wykluczenie tych związków.

A zatem – sprawdziłem to w Biurze Legislacyjnym – możemy przystąpić do głosowania nad poprawką osiemnastą.* Poprawka ma na celu włączenie do grona podmiotów uprawnionych do ustalania minimalnych cen skupu buraka cukrowego izb rolniczych, jako organizacji samorządowych, upoważnionych na mocy ustawy do reprezentowania rolników, w tym plantatorów buraków cukrowych.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z pań i panów senatorów jest za przyjęciem poprawki, proszę o naciśnięcie przycisku „za” i podniesienie ręki.

(*Senator Paweł Jankiewicz:* Panie Marszałku, za czym mam głosować?)

* dotyczą art. 1 pktu 9, art. 10 ust. 2

(wicemarszałek S. Jurczak)

Za poprawką osiemnastą, Panie Senatorze. Sprawdziłem już, czy możemy głosować, czy nie możemy.

Senator Paweł Jankiewicz:

Czy mógłbym prosić pana marszałka o podanie pełnego brzmienia tego przepisu z uwzględnieniem obydwu poprawek? (*Rozmowy na sali*).

Wicemarszałek Stefan Jurczak:

Tak więc faktycznie, jeżeli przegłosujemy, to będzie to taki punkt bez logiki, gdzie trzeba będzie... (*Wesołość na sali*).

Chwileczkę!

(*Głos z sali*: Panie Marszałku, proponuję przerwę.)

Ale jesteśmy w stanie to poprawić, prawda? Chodzi o to, czy to uznajemy, czy nie uznajemy. Dlatego właśnie głosujemy.

Już za chwilę udzielię panu głosu. Teraz pani senator Grześkowiak, proszę bardzo.

Senator Alicja Grześkowiak:

Panie Marszałku! Chciałabym po pierwsze powiedzieć, że pan marszałek już zarządził głosowanie, ja już nawet nacisnęłam odpowiedni przycisk, więc głosowanie było już w toku. Zatem proszę nie przerywać głosowania, bo to jest niemożliwe. Po drugie, jeżeli będzie brak spójności językowej, to można będzie dodać przecinek czy coś takiego...

(*Wicemarszałek Stefan Jurczak*: Tak jest.)

To normalne, że tego typu korekty językowe się wprowadza. Ważne jest jednak, że po przecinku będą jeszcze wymienione izby rolnicze. Bardzo proszę o dokończenie głosowania.

Wicemarszałek Stefan Jurczak:

Tak jest. Dziękuję pani senator.

Przystępujemy do głosowania.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto jest za przyjęciem poprawki osiemnastej, proszę o przyciśnięcie przycisku „za” i podniesienie ręki.

Kto jest przeciw, proszę o naciśnięcie przycisku „przeciw” i podniesienie ręki.

Kto wstrzymał się od głosu, proszę o naciśnięcie przycisku „wstrzymuję się” i podniesienie ręki.

Dziękuję. Proszę o podanie wyników głosowania.

W obecności 77 senatorów za poprawką głosowało 17, przeciw było 50, wstrzymało się od głosu 10 senatorów. (**Głosowanie nr 22**).

Stwierdzam, że Wysoka Izba nie przyjęła poprawki osiemnastej.

Przystępujemy do głosowania nad całością projektu uchwały w sprawie ustawy o zmianie ustawy o regulacji rynku cukru i przekształceniach własnościowych w przemyśle cukrowniczym wraz z przyjętymi przez Senat wnioskami.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z pań i panów senatorów jest za przyjęciem projektu, proszę o naciśnięcie przycisku „za” i podniesienie ręki.

Kto jest przeciw, proszę o naciśnięcie przycisku „przeciw” i podniesienie ręki.

Kto wstrzymał się od głosu, proszę o naciśnięcie przycisku „wstrzymuję się” i podniesienie ręki.

Proszę o podanie wyników głosowania.

W obecności 77 senatorów za przyjęciem uchwały głosowało 58, przeciw było 11, wstrzymało się od głosu 8 senatorów. (**Głosowanie nr 23**).

Stwierdzam, że Senat przyjął uchwałę w sprawie ustawy o zmianie ustawy o regulacji rynku cukru i przekształceniach własnościowych w przemyśle cukrowniczym.

Powracamy do punktu trzeciego porządku dziennego: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o Polskim Instytucie Spraw Międzynarodowych.

Przypominam, że podczas przerwy w obradach odbyło się posiedzenie Komisji Inicjatyw i Prac Ustawodawczych oraz Komisji Spraw Zagranicznych i Międzynarodowych Stosunków Gospodarczych, które ustosunkowały się do przedstawionych w trakcie debaty wniosków.

Przypominam, że debata nad rozpatrywaną ustawą została zakończona i obecnie, zgodnie z art. 45 ust. 3 Regulaminu Senatu, głos mogą zabrać jedynie sprawozdawcy i wnioskodawcy.

Proszę o zabranie głosu sprawozdawcę Komisji Inicjatyw i Prac Ustawodawczych oraz Komisji Spraw Zagranicznych i Międzynarodowych Stosunków Gospodarczych, pana senatora Kazimierza Działochę, i przedstawienie uzgodnionych na posiedzeniu wniosków.

Bardzo proszę, Panie Senatorze.

Senator Kazimierz Działocha:

Panie Marszałku! Wysoki Senacie!

Połączone komisje, Komisja Inicjatyw i Prac Ustawodawczych oraz Komisja Spraw Zagranicznych i Międzynarodowych Stosunków Gospodarczych dokonały zestawienia wniosków do ustawy o Polskim Instytucie Spraw Międzynarodowych i zajęły wobec nich następujące stanowisko zawarte w druku nr 423Z. Większość komisji nie przychyliła się do wniosku o odrzucenie ustawy. Wniosek ten zgłoszony przez pana senatora Madeja zyskał poparcie tylko mniejszości połączonych komisji. Komisje nie przychyliły się

(senator K. Działocha)

także do poprawki pana senatora Chełkowskiego, chociaż w trakcie obrad uznano słuszność istoty przepisu ust. 2 art. 6 w brzmieniu proponowanym przez wnioskodawcę.

Połączone komisje poparły większością głosów wszystkie wnioski Komisji Inicjatyw i Prac Ustawodawczych, które były wcześniej referowane, natomiast nie uzyskał poparcia wniosek komisji spraw zagranicznych, czyli poprawka czwarta.

Połączone komisje wnoszą do Wysokiej Izby prośbę o uchwalenie poprawek do ustawy zgłoszonych przez Komisję Inicjatyw i Prac Ustawodawczych, popartych przez połączone komisje. Dziękuję uprzejmie.

(Przewodnictwo obrad obejmuje marszałek Adam Struzik).

Marszałek Adam Struzik:

Dziękuję bardzo.

Proszę o zabranie głosu sprawozdawcę wniosku mniejszości połączonych komisji, panią senator Dorotę Simonides.

Senator Dorota Simonides:

We wniosku mniejszości – stwierdzając, że sam instytut jest bardzo potrzebny, ale ustawa jest źle opracowana, niespójna i pełna niedoróbek – postulujemy odrzucenie ustawy. Dziękuję.

Marszałek Adam Struzik:

Dziękuję bardzo.

Proszę pana senatora Chełkowskiego o zabranie głosu w imieniu mniejszości połączonych komisji.

Senator August Chełkowski:

Panie Marszałku! Panie i Panowie Senatorowie!

Pani senator Simonides wypowiedziała opinie dotyczące wniosku mniejszości o odrzucenie ustawy, który my również popieraliśmy. Uważamy jednak, że jeżeli Senat nie odrzuci ustawy, to przynajmniej należy ją na tyle zmienić, aby była ponadkadencyjna i ponad aktualnym układem parlamentarnym. Bowiemy problemy międzynarodowe są problemami, które mają rangę ogólnopaństwową i mają żywot dłuższy niż poszczególne kadencje i aktualne zapatrywania poszczególnych ugrupowań. Dlatego instytut, a przynajmniej jego rada powinna być powołana na okres czteroletni, ale z grona wyznaczonego przez parlament, czyli Sejm, Senat, prezydenta i rząd. Dziękuję bardzo.

Marszałek Adam Struzik:

Dziękuję bardzo.

Czy senatorowie wnioskodawcy lub pozostali senatorowie chcieliby jeszcze zabrać głos?

Pan senator Makarewicz, proszę bardzo.

Senator Henryk Makarewicz:

Panie Marszałku! Wysoka Izbo! Chciałem prosić Wysoką Izbę o poparcie poprawki Komisji Spraw Zagranicznych i Międzynarodowych Stosunków Gospodarczych, w której zaproponowaliśmy, aby w skład rady instytutu wchodził przedstawiciel Sejmu i Senatu.

Dalej idącą poprawką jest poprawka pana senatora Chełkowskiego, ale biorąc pod uwagę wczorajsze głosowanie na posiedzeniu połączonych komisji, obawiam się, że może być problem z jej przyjęciem i dlatego proponuję przyjęcie poprawki czwartej.

Marszałek Adam Struzik:

Dziękuję bardzo.

Proszę, pan senator Madej.

Senator Jerzy Madej:

Panie Marszałku! Wysoki Senacie!

Wprowadzie pani senator Simonides, zabierając głos jako przedstawicielka mniejszości połączonych komisji, powiedziała o niespójności ustawy, ja jednak chciałem podać argumenty merytoryczne, które stoją za moim wnioskiem o odrzucenie ustawy w całości.

To nie jest tylko sprawa niespójności. To nie jest sprawa konstrukcji tej ustawy, ale konstrukcji całego instytutu, który jest tworzony jako organ związany tylko z ministrem spraw zagranicznych czy z obecnym rządem, organ, który ma rozwiązywać doraźne problemy ministra spraw zagranicznych czy ewentualnie doraźne problemy prezesa Rady Ministrów, czy kogoś innego – a nie organ, który ma być bezstronny, obiektywny, w pełni wysoko wyspecjalizowany. Dowodem o którym mówiłem podczas dyskusji i który króciutko powtórzę, jest to, że nie ma rady naukowej instytutu. Tu jest rada instytutu, do której można powołać każdego, kogo będzie chciał powołać minister czy premier. To samo dotyczy dyrektora instytutu.

Pan senator Działocha – dzisiaj jestem lekko zdziwiony – zadał wczoraj pytanie panu ministrowi, jak to się ma do ustawy o jednostkach badawczo-rozwojowych. I pan minister odpowiedział, że w ustawie jest zapis, iż sprawy w niej nie uregulowane będą rozwiązywane w oparciu o przepisy ustawy o jednostkach badawczo-rozwojowych. A tu jest wszystko rozwiązane! Statut

(senator J. Madej)

rady instytutu określa minister spraw zagranicznych, wysokość wynagrodzenia, stanowiska i wszystkie inne świadczenia określa minister spraw zagranicznych. Wszystkie sprawy rozwiązuje minister spraw zagranicznych i nic nie pozostaje do rozwiązania w oparciu o ustawę o jednostkach badawczo-rozwojowych.

Nie chodzi tu tylko o sam przepis ustawy, chodzi o samą ideę stworzenia takiego instytutu, który będzie – użyję tu obcego, rosyjskiego słowa – stwarzał różne synekury dla ludzi, którzy zgadzają się z kierunkiem polityki zagranicznej rządzącej koalicji. Dziękuję bardzo.

Marszałek Adam Struzik:

Dziękuję bardzo.

Czy pan senator Kochanowski chciałby zabrać głos? Nie.

Panie Senatorze, w jakiej sprawie chciałby pan zabrać głos? Pan nie był sprawozdawcą.

Proszę bardzo, Panie Senatorze.

Senator Kazimierz Działocha:

Chciałbym powiedzieć, że wyjaśnienie senatora Madeja jest błędne. Tak nie można interpretować przepisu odsyłającego do ustawy o jednostkach badawczo-rozwojowych. W zakresie, który nie jest uregulowany w ustawie o Polskim Instytucie Spraw Międzynarodowych, będą miały zastosowanie tamte przepisy. Z punktu widzenia prawa nie można rozumieć inaczej tego tekstu. Odpowiednie odesłanie oznacza, że przepisy te będą stosowane w stosunku do tych materii, które nie zostały uregulowane w ustawie o instytucie. To, że pan minister nie umiał odpowiedzieć na wszystkie pytania, to jest inna sprawa. Zgadzam się tu z panem, ale to wcale nie znaczy, że będą w tym zakresie kłopoty. Dziękuję bardzo.

Marszałek Adam Struzik:

Dziękuję.

Przystępujemy do głosowania w sprawie ustawy o Polskim Instytucie Spraw Międzynarodowych.

Przypominam, że w tej sprawie w trakcie debaty przedstawiono następujące wnioski. Senator Jerzy Madej wnosił o odrzucenie ustawy. Komisja Inicjatyw i Prac Ustawodawczych, Komisja Spraw Zagranicznych i Międzynarodowych Stosunków Gospodarczych oraz senator August Chelkowski wnosili o wprowadzenie poprawek do ustawy.

Informuję, że zgodnie z art. 47 ust. 1 Regulaminu Senatu w pierwszej kolejności zostanie przeprowadzone głosowanie nad wnioskiem o odrzucenie ustawy – punkt oznaczony jedyńką

rzymską w druku nr 423Z – a następnie, w przypadku odrzucenia tego wniosku, nad przedstawionymi poprawkami, według kolejności przepisów ustawy – punkt oznaczony dwójką rzymską w druku nr 423Z.

Przystępujemy do głosowania nad wnioskiem senatora Jerzego Madeja o odrzucenie ustawy o Polskim Instytucie Spraw Międzynarodowych.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa, pań i panów senatorów, jest za przyjęciem wniosku, proszę o naciśnięcie przycisku „za” i podniesienie ręki.

Kto jest przeciw? (*Wesołość na sali*).

Kto wstrzymał się od głosu?

Damy szansę panu senatorowi Pastuszcze... Proszę o spokój.

Proszę o wynik głosowania.

W obecności 72 senatorów za przyjęciem wniosku głosowało 19 senatorów, przeciwnych było 50 senatorów, wstrzymało się od głosu 3 senatorów. (**Głosowanie nr 24**).

Wniosek nie uzyskał akceptacji Wysokiej Izby.

Wobec odrzucenia wniosku o odrzucenie ustawy przystępujemy do głosowania nad przedstawionymi przez komisję oraz senatora Augusta Chelkowskiego poprawkami.

Nad poprawką pierwszą będziemy głosowali łącznie z poprawką siódmą.* Poprawka pierwsza. „W art. 2 pkt a pkt 1 otrzymuje brzmienie: «prowadzenie badań naukowych w zakresie spraw międzynarodowych» i w pkt b po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu: «Przygotowywanie analiz, ekspertyz i studiów prognostycznych z zakresu spraw międzynarodowych»”. Jest to wniosek Komisji Inicjatyw i Prac Ustawodawczych poparty przez połączone komisje.

Kto z państwa, pań i panów senatorów, jest za przyjęciem tego wniosku, proszę o naciśnięcie przycisku „za” i podniesienie ręki.

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Proszę o wynik głosowania.

W obecności 73 senatorów za wnioskiem głosowało 59 senatorów, przeciwnych było 7 senatorów i 7 wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 25**).

Wniosek uzyskał akceptację Wysokiej Izby.

Poprawka druga dotycząca art. 6 zmierza do określenia w ustawie składu rady instytutu, trybu powoływania jej członków oraz wygaśnięcia członkostwa w radzie.* Jest to poprawka pana senatora Chelkowskiego poparta przez mniejszość połączonych komisji.

Kto z państwa, pań i panów senatorów, jest za przyjęciem tej poprawki, proszę o naciśnięcie przycisku „za” i podniesienie ręki.

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

* dotyczy art. 8

(marszałek A. Struzik)

Proszę o wynik głosowania.

W obecności 74 senatorów za przyjęciem poprawki głosowało 30, przeciwnych było 37, wstrzymało się od głosu 7 senatorów. (**Głosowanie nr 26**).

Poprawka nie uzyskała akceptacji Wysokiej Izby.

Teraz będziemy głosować nad poprawką trzecią, ponieważ została odrzucona poprawka druga.* Jest to wniosek Komisji Inicjatyw i Prac Ustawodawczych poparty przez połączone komisje. Jego przyjęcie wyklucza głosowanie nad poprawką czwartą. Czy wszystko jest jasne?

(Głosy z sali: Tak.)

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Proszę o wynik.

W obecności 75 senatorów za wnioskiem głosowało 41, przeciw – 21, wstrzymało się od głosu 12, nie głosował 1 senator. (**Głosowanie nr 27**).

Wniosek został przyjęty przez Senat.

Poprawka piąta. ** Uprawnia ona radę instytutu do opiniowania zasadności tworzenia oddziałów zamiejscowych instytutu. Jest to wniosek Komisji Inicjatyw i Prac Ustawodawczych poparty przez połączone komisje.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Jeszcze dwie osoby nie głosowały. Proszę sprawdzić.

Proszę o wynik.

W obecności 76 senatorów za poprawką głosowało 57, przeciw – 4, wstrzymało się od głosu 14, nie głosował 1 senator. (**Głosowanie nr 28**).

Poprawka uzyskała akceptację Wysokiej Izby.

Poprawka szоста.*** Jest to wniosek Komisji Inicjatyw i Prac Ustawodawczych poparty przez połączone komisje. Poprawka ta ma na celu zagwarantowanie przekazania instytutowi majątku byłego Polskiego Instytutu Spraw Międzynarodowych.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Jeszcze dwie osoby nie głosowały. Trudno, nie ma to wpływu na wynik głosowania. Proszę o wynik.

* dotyczy art. 6

** dotyczy art. 7 ust. 2

*** dotyczy art. 7a

W obecności 76 senatorów za przyjęciem poprawki głosowało 59, przeciw – 2, wstrzymało się od głosu 13, nie głosowało 2 senatorów. (**Głosowanie nr 29**).

Poprawka uzyskała akceptację Wysokiej Izby. (Senator Dorota Simonides: Błąd.)

Proszę bardzo.

Senator Dorota Simonides:

Tu jest błąd. Poprawka została już przegłosowana. Błąd nie zmienia istoty rzeczy, mimo to chciałam zaznaczyć, że chodzi tu o majątek byłego Państwowego Instytutu Spraw Międzynarodowych, a nie Polskiego Instytutu Spraw Międzynarodowych.

(Senator Kazimierz Działocha: W tekście ustawy z 1947 r. jest zapisane „Polskiego”. Mam tu ustawę, mogę przeczytać.)

Marszałek Adam Struzik:

Rozumiem, że ta kwestia była przez komisję również rozważana i sprawdzana. Zatem nie ma problemu.

Przystępujemy do głosowania nad całością projektu uchwały w sprawie ustawy o Polskim Instytucie Spraw Międzynarodowych wraz z przyjętymi przez Senat poprawkami.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem projektu uchwały w całości wraz z przyjętymi poprawkami, proszę o naciśnięcie przycisku „za” i podniesienie ręki.

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Proszę o wynik.

W obecności 76 senatorów za wnioskiem głosowało 57, przeciw – 18, nie głosował 1 senator. (**Głosowanie nr 30**).

Ustawa została przyjęta.

Stwierdzam, że Senat podjął uchwałę w sprawie ustawy o Polskim Instytucie Spraw Międzynarodowych.

Powracamy do punktu czwartego porządku dziennego: pierwsze czytanie przedstawionego przez grupę senatorów projektu ustawy o jawności działalności publicznej, o Komisji Archiwizacji i Dokumentacji Spraw Wewnętrznych oraz o weryfikacji.

Przypominam, że debata nad tym projektem została zakończona. Przypominam też, że w trakcie debaty pan senator Jan Orzechowski przedstawił wniosek o odrzucenie projektu ustawy po pierwszym czytaniu.

Wobec tego, zgodnie z art. 63 ust. 3 Regulaminu Senatu, przystępujemy do głosowania nad tym wnioskiem.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem wniosku o odrzucenie przedstawionego projektu

(marszałek A. Struzik)

ustawy, proszę o naciśnięcie przycisku „za” i podniesienie ręki.

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Proszę o wynik głosowania.

Jeszcze dwóch senatorów nie głosowało, już tylko jeden nie głosował. Proszę sprawdzić karty. Ktoś ciągle nie głosuje. Dobrze, właśnie ktoś się poprawił.

Proszę o wynik.

W obecności 75 senatorów za wnioskiem głosowało 50, przeciw – 21, od głosu wstrzymało się 4 senatorów. (**Głosowanie nr 31**).

Wniosek został przyjęty.

Wobec przyjęcia wniosku o odrzucenie przedstawionego projektu ustawy o jawności działalności publicznej, o Komisji Archiwizacji i Dokumentacji Spraw Wewnętrznych oraz o weryfikacji, stwierdzam, że Senat odrzucił ten projekt i tym samym zakończył postępowanie w sprawie tej inicjatywy.

Informuję, że porządek dzienny osiemdziesiątego drugiego posiedzenia został wyczerpany.

Chciałbym poinformować, że następne posiedzenie Senatu odbędzie się 30 października, w środę, ze względu na konieczność rozpatrzenia pilnej ustawy o waloryzacji emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw.

Wczoraj w Sejmie odbyła się debata nad tą ustawą, a dzisiaj w głosowaniu Sejm ją przyjął. Wczoraj senatorowie otrzymali orientacyjny porządek osiemdziesiątego trzeciego posiedzenia. W poniedziałek, po otrzymaniu tej ustawy z Sejmu zostaną wysłane zawiadomienia o posiedzeniu wraz z proponowanym porządkiem dziennym i tekstem ustawy. Z uwagi na to, że od następnego posiedzenia dzieli nas bardzo mało czasu, materiały te będą rozesłane pocztą elektroniczną.

Czy ktoś z państwa senatorów chce zabrać głos w tej sprawie? Pan senator Andrzejewski, proszę bardzo.

Senator Piotr Andrzejewski:

Ponieważ ustalamy w tej chwili porządek dzienny następnego posiedzenia, od razu składam wniosek o umieszczenie w nim tego, co zostało z niego usunięte, jak sądzę ze względu na ograniczenie czasowe. To trzeba merytorycznie rozpoznać. Chodzi mi o zajęcie stanowiska Senatu w kwestii konkordatu. Wnoszę o umieszczenie tego punktu również w tym porządku dziennym. Dziękuję.

Marszałek Adam Struzik:

Panie Senatorze, wczoraj odbył się Konwent Seniorów. Nikt takiego wniosku nie zgłaszał.

Senator Piotr Andrzejewski:

Dlatego, że nie wiedzieliśmy jeszcze, jaki będzie harmonogram. Usunięcie tego z porządku dziennego nie oznacza jednak, że można tego nie rozpoznać i dlatego też składam taki wniosek.

Marszałek Adam Struzik:

Rozumiem, że pan senator złoży wniosek o poszerzenie porządku dziennego.

(*Senator Piotr Andrzejewski: Tak jest. Dziękuję.*)

Dobrze.

(*Senator Piotr Andrzejewski: Wnoszę o rozpoznanie.*)

Rozumiem, że Wysoka Izba przyjęła to do wiadomości i będzie nad tym głosowała.

(*Senator Piotr Andrzejewski: Dziękuję bardzo.*)

Proszę bardzo, Pani Senator Grześkowiak.

Senator Alicja Grześkowiak:

Panie Marszałku! Na 29 i 30 października już od dawna wyznaczono posiedzenie komisji konstytucyjnej. Bardzo proszę o jakieś rozwiązanie tej kwestii. Obecność jest obowiązkowa, a spośród członków Senatu w skład komisji wchodzi, nie pamiętam dokładnie, ale chyba 10 osób.

Marszałek Adam Struzik:

Tak, ale naszym konstytucyjnym obowiązkiem jest przede wszystkim zajęcie stanowiska wobec ustawy w ciągu 7 dni. Myślę, że trzeba przyznać pierwszeństwo pracom w Senacie.

Senator Alicja Grześkowiak:

Bardzo proszę o usprawiedliwienie naszej nieobecności na posiedzeniu komisji konstytucyjnej.

Marszałek Adam Struzik:

Dobrze.

(*Senator Alicja Grześkowiak: Dziękuję.*)

Pan senator Madej, proszę.

Senator Jerzy Madej:

Panie Marszałku! Wysoki Senacie! Także jestem członkiem komisji konstytucyjnej. Jej posiedzenia odbywają się akurat w sali Senatu, bo tam mają miejsce głosowania. Może wyznaczyć posiedzenie Senatu na popołudnie, na przykład na godzinę 15.00. Posiedzenie komisji konstytucyjnej kończy się o godzinie 15.00 drugiego dnia obrad, a ponieważ w zasadzie będziemy mieli tylko jedną ustawę do rozpatrzenia, to jeżeli zaczniemy po południu, przed północą na pewno skończymy. Dziękuję.

Marszałek Adam Struzik:

Panie Senatorze, z przyjemnością gościmy komisję konstytucyjną w sali Senatu. Jest to jednak sala Senatu. Jeżeli cokolwiek trzeba przesunąć, to myślę, że raczej posiedzenie komisji konstytucyjnej. (*Oklaski*).

Senator Jerzy Madej:

Panie Marszałku, ale obowiązuje pewna zasada, według polskiego przysłowia: „Gość w dom, Bóg w dom”. Komisja jest gościem w sali Senatu. (*Wesołość na sali*).

Marszałek Adam Struzik:

Panie Senatorze Madej, Boga mamy w sercu. Przystępujemy do oświadczeń. Przedtem poproszę jeszcze pana senatora sekretarza o odczytanie komunikatów. Proszę bardzo.

**Senator Sekretarz
Piotr Miszczuk:**

Zebranie senatorów SLD odbędzie się 30 października, w środę, o godzinie 10.00 w sali nr 102.

Marszałek Adam Struzik:

Przystępujemy teraz do oświadczeń i wystąpień senatorów poza porządkiem dziennym.

Przypominam o zasadach i o czasie trwania wypowiedzi.

Czy ktoś z państwa senatorów pragnie zabrać głos?

Pan senator Jerzy Cieślak, proszę bardzo.

Senator Jerzy Cieślak:

Panie Marszałku! Wysoki Senacie!

Mam kilka istotnych uwag i wniosków dotyczących praktycznego stosowania ustawy o pomocy społecznej z dnia 29 listopada 1990 r., po jej nowelizacji w dniu 14 czerwca 1996 r. ustawą o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu.

Po pierwsze – w okresie przejściowym od 14 września 1996 r. do 31 grudnia 1997 r. brak jest podstawy prawnej do naliczenia odpłatności za pobyt dzieci w domach pomocy społecznej. Dawniej obowiązujący przepis art. 35 ustawy został znówelizowany w taki sposób, że sprawy te pomija, ponieważ ust. 3 i ust. 4 tego artykułu wchodzi w życie dopiero 1 stycznia 1998 r.

Po drugie – znówelizowana ustawa w sposób nieprecyzyjny określa uprawnienia do stałego zasiłku wyrównawczego osób, którym przyznano go na podstawie dotychczas obowiązujących

przepisów. Wątpliwości dotyczą prawa do świadczeń w wysokości określonej według przepisów ustawy po nowelizacji. Praktycznie w okresie przejściowym od 14 września 1996 r. do końca 1997 r. próby określenia wysokości zasiłku według nowych zasad wykażą, że będzie on nienależny.

Po trzecie – brak jest rozporządzeń wykonawczych do ustaw regulujących zasady ustalenia kosztów utrzymania w domach pomocy społecznej i opłat za pobyt w tych domach oraz zasady udzielania specjalistycznych usług opiekuńczych osobom chorym psychicznie i sposób ustalenia odpłatności za te usługi. Omówione problemy sprawiają, że realizacja przez administrację rządową zadań pomocy społecznej napotyka w praktyce na zasadnicze trudności.

Oświadczenie swoje kieruję do ministra pracy i polityki socjalnej, z wnioskiem o zmianę w omawianej ustawie, przy wykorzystaniu tak zwanej szybkiej ścieżki legislacyjnej, oraz o wydanie w trybie pilnym niezbędnych rozporządzeń wykonawczych.

Marszałek Adam Struzik:

Dziękuję bardzo.

Pan senator Eugeniusz Patyk złożył swoje oświadczenia do protokołu.*

Proszę, pan senator Zbigniew Kulak.

Senator Zbigniew Kulak:

Panie Marszałku! Panie i Panowie Senatorowie!

Treść mojego oświadczenia kieruję do dziennikarzy mediów posługujących się słowem mówionym.

Mam wrażenie, że wielu z nich zamyka się w wąskim świecie, a ściślej – w kręgu towarzyskim, gdzie wymienia poglądy. Z czasem nie potrafią sobie uświadomić, że informacje i komentarze przekazywane są językiem coraz bardziej niezrozumiałym dla widzów i słuchaczy. Badania prowadzone w wielu krajach świata, także w Polsce, dowodzą, że znaczna część odbiorców, którzy formalnie ukończyli co najmniej szkołę podstawową, rozumie pojedyncze słowa, ale nie rozumie treści przekazywanych informacji.

Sytuację komplikuje dodatkowo maniera wtrącania wyrazów z zakresu słownika języków obcych, często obcych naprawdę. Językiem angielskim posługuje się w różnym zakresie zaledwie kilka procent społeczeństwa. Jak zatem miliony widzów i słuchaczy radiowych mają rozumieć wymawiane co kilka minut inaczej skróty: Art-B, BBC czy NBI.

* Oświadczenia złożone do protokołu – w załączeniu.

(senator Z. Kulak)

Za skrajność uważam jednak setki i tysiące razy powtarzany w polskim radiu i polskiej telewizji, w związku z tragicznym wypadkiem lotniczym, skrót nazwy amerykańskich linii lotniczych TWA brzmiący jak: „ti dablju ej”. Zapewniam, że dla milionów słuchaczy był to po prostu bełkot. Raz tylko w III Programie Polskiego Radia jeden z dziennikarzy powiedział po prostu: „twa”. Szanowni Państwo, słuszna jest myśl Stanisława Leca: „Nie wystarczy mówić do rzeczy, trzeba mówić do ludzi”. Dziękuję. (Oklaski).

Marszałek Adam Struzik:

Dziękuję bardzo.

Proszę, pan senator Leszek Lackorzyński.

Senator Leszek Lackorzyński:

Panie Marszałku! Wysoki Senacie!

Długo zastanawiałem się, czy powinienem poruszyć tę sprawę z tak dostojnej trybuny, ale jesteśmy w przededniu kampanii wyborczej, która zapewne przybierze niepokojącą formę wojny słownej niszczącej budowany autorytet parlamentu i innych demokratycznych instytucji naszego państwa. Z obawą obserwuję, jak niektórzy próbują ponownie zdobywać polską Bastylie. Bastylie można zdobyć tylko jeden raz. To prawda, że my jej nie zburzyliśmy, lecz otworzyliśmy przy pomocy wytrycha. Z tym musimy się już pogodzić, tym bardziej że właśnie za to podziwiał nas świat.

Powszechnie wiadomo, że muzyka łągodzi obyczaje. A może w zbliżających się wyborach tonującą funkcję mogłaby przejąć telewizja publiczna, za którą wszyscy płacimy abonament w tej samej wysokości. W kwietniu bieżącego roku w naszej izbie odbyła się burzliwa debata na temat działalności programowej telewizji publicznej. Nie spełniła ona swego zasadniczego celu, a każda ze spierających się stron pozostała przy swoim zdaniu. Niestety, zaowocowała też nierozsądnym przyjęciem rezygnacji Wiesława Walendziaka z funkcji prezesa. Wiesław Walendziak nie ogląda się wstecz, lecz z pasją realizuje nowe programy. I my – jak pisał Asnyk – musimy „z żywymi naprzód iść”, a z popełnionych błędów wyciąga wnioski na przyszłość.

W tym celu pragnę przedstawić godny upowszechnienia przykład z gdańskiego podwórka. Swoje wystąpienie kieruję do prezesa Telewizji Polskiej SA, Ryszarda Miazka, a po części również do wszystkich polskich parlamentarzystów.

Mianowicie, po wielu miesiącach wakatu prezes Miazek zdecydował się na obsadzenie tak trudnej placówki w Gdańsku Bogdanem Osińskim, telewizyjnym korespondentem z Olsztyna.

Niekonwencjonalna nominacja została przyjęta z rezerwą, ja również byłem nastawiony sceptycznie. Bogdan Osiński po objęciu funkcji dyrektora gdańskiego ośrodka telewizyjnego niezwłocznie zaprosił na spotkanie – i to z całym kierownictwem gdańskiej telewizji – wszystkich posłów i senatorów z naszego województwa. Byłem tym mile zaskoczony, bo wcześniej legalnie wybrani przedstawiciele narodu nie byli dostrzegani przez to wpływowe medium. Owocne, jak się okazało, spotkanie rozpoczął od wyłożenia swego *credo*, że pragnie zbudować regionalną telewizję wszystkich Polaków. Odpowiedziałem, że nasza kadencja zbliża się już do końca, a przedtem nikt z nami nie chciał rozmawiać o publicznych sprawach regionu. Otrzymałem budującą odpowiedź, że pod jego kierownictwem w telewizji publicznej głos przedstawicieli narodu będzie zawsze uwzględniany, a żadna opcja polityczna nie będzie wyróżniana lub dyskryminowana, bez względu na aktualny układ władzy. Okazało się, że było to pierwsze w Polsce spotkanie kierownictwa regionalnego ośrodka z równie regionalnymi politykami, szkoda tylko że odbyło się z ponadtrzyletnim opóźnieniem.

Gdyby wcześniej szafarze wolnego słowa tak pojmwali swoją rolę, to nasza kwietniowa debata nie miałaby racji bytu. Ale na mądre pomysły nigdy nie jest za późno. Uważam, że pionierska inicjatywa gdańskiego dyrektora powinna znaleźć naśladowców w innych regionach naszego kraju, co przedstawię ku rozwadze panu prezesowi Miazkowi. Zawsze będę się domagać dobrej, łagodzącej obyczaje telewizji publicznej, bo płacę za nią abonament. Dziękuję za uwagę.

Marszałek Adam Struzik:

Dziękuję bardzo.

Pani senator Wanda Kustrzeba, proszę bardzo.

Senator Wanda Kustrzeba:

Panie Marszałku! Panie i Panowie Senatorowie!

Moje oświadczenie dotyczy wsparcia inicjatywy zapoczątkowanej przez Elżbietę Dzikowską i Tony'ego Halika, a mianowicie ufundowania pomnika polskiemu inżynierowi, największemu kolejarzowi Polski, Ernestowi Malinowskiemu. Istnieje już specjalne konto bankowe na rzecz budowy tego pomnika. Zainteresowanych informuję, że dysponuję jego numerem.

Ernest Malinowski zaprojektował i nadzorował budowę najwyższej w świecie kolei zwanej transandyjską, określanej również jako cud XIX wieku. Do dzisiaj nie wybudowano kolei bliżej nieba. Dzieło Malinowskiego świadczy o tym, że Polacy umieli nie tylko walczyć i umierać za ojczyznę, ale także tworzyć rzeczy wielkie. Szkoda, że często bywają one zapomniane, jak właś-

(senator W. Kustrzeba)

nie dzieło Malinowskiego przypisywane w peruwiańskich encyklopediach Amerykaninowi Henry'emu Meiggsowi. Zdobywał on jedynie pieniądze na budowę tej kolei i umiał podjąć decyzję zaangażowania Polaka do realizacji pomysłu, który miał doprowadzić, włączając w to system rzeczny, do połączenia dwóch oceanów Pacyfiku i Atlantyku, a zatem odegrać wielką rolę w integracji kontynentu amerykańskiego. Skończyło się na wybudowaniu odcinka z Limy do La Oroya, oczywiście w Peru, który połączył wybrzeże tego kraju z obszarem andyjskim. Kolej przechodzi przez przełęcz Ticlio, osiągając wysokość 4 tysiące 818 metrów nad poziomem morza. Jej zbudowanie wymagało niezwykle wysiłku pod każdym względem. Większość pieniędzy pochodziła z dochodów z guano. Zatrudniano ludzi, wiele tysięcy, kilkudziesięciu inżynierów. Na tak znacznej wysokości wielu cierpiało na przykrą chorobę górską, transport utrudniały wąskie andyjskie ścieżki. Wybudowano 30 mostów i wiaduktów, 6 kilometrów tuneli, w tym jeden liczy aż 1200 metrów, co na owe czasy było rewelacją.

Malinowski już wcześniej budował w Peru inne koleje. Przyjechał tam z Francji, gdzie ukończył świetną szkołę budowy dróg i mostów. Był człowiekiem niezwykle uzdolnionym, ale jako cudzoziemiec nie mógł liczyć na zrobienie we Francji kariery. Wyemigrował więc do Peru, dokąd wyjechała jego rodzina, ponieważ jego brat brał udział w powstaniu listopadowym. Tam zreformował mennicę, pracował w założonej przez innego znakomitego Polaka, pierwszej na kontynencie wyższej uczelni technicznej, wymyślił i nadzorował sposób wybrukowania istniejącego do dzisiaj miasta Arekipy. A kiedy nastąpiła inwazja hiszpańska na Peru właśnie Malinowskiemu powierzył minister wojny ufortyfikowanie portu Callao. Użyto do tego dział z amerykańskiej wojny secesyjnej. Hiszpanie musieli się wycofać, Malinowski zaś otrzymał w nagrodę medal, dyplom i honorowe obywatelstwo Peru. Te zasługi nie są kwestionowane i nawet w wojskowym muzeum znajduje się tablica i portret Malinowskiego w brązie. Ale jego największe dzieło, kolej transandyjska, zostało zapomniane.

Jestem przekonana, że zebranie pieniędzy na ten projekt jest ważną sprawą społeczną. Zwłaszcza że w marcu 1992 r. minęła setna rocznica śmierci Malinowskiego, a 103 lata temu właśnie tą trasą transandyjską przejechał pierwszy pociąg. Powinniśmy pamiętać o bohaterach naszej kultury, wiedzy i techniki, dbać o ich imię na świecie.

Zwracam się do państwa senatorów, do ministra transportu, do dyrektora generalnego PKP o finansowe wsparcie budowy pomnika Ernesta Malinowskiego.

Marszałek Adam Struzik:

Mam jedno pytanie, pani senator. Gdzie ten pomnik miałby stać?

Senator Wanda Kustrzeba:

Właśnie na tym najwyższym miejscu w Andach, w Peru.

(*Senator Leszek Lackorzyński:* My i tak nie będziemy tego widzieli.)

(*Senator Wanda Kustrzeba:* Oni zapomnieli, że to nasz...)

Marszałek Adam Struzik:

Dziękuję bardzo.

Proszę bardzo, pan senator Mieczysław Biliński.

Senator Mieczysław Biliński:

Panie Marszałku! Panie i Panowie Senatorowie!

Składam protest na ręce pana marszałka Adama Struzika, tu obecnego, w sprawie wykorzystywania trybuny senackiej sprzecznie z regulaminem obrad, to jest z art. 38 pkt 7, przez wielu senatorów z lewicy.

W swoich wypowiedziach, odbiegających od tematu obrad, obrażają oni często uczucia religijne senatorów katolików. Szczególnie drastycznie dało się to zauważyć przy omawianiu ustawy dotyczącej rzekomej ochrony dziecka poczętego. Proszę senatorów prowadzących obrady o interwencję w tej sprawie, zgodnie z wyżej wymienionym artykułem. Po dwukrotnym przywołaniu senatora: „Proszę do rzeczy”, marszałek może odebrać przemawiającemu głos.

Kierowanie przeciwko Kościołowi i jego hierarchii obraźliwych słów, niestosowne i niepożądane dygresje pod adresem kapłanów, oszczerstwa będące dowodem nienawiści nie powinny mieć miejsca w Wysokiej Izbie. Epoka socjalizmu realnego minęła, ale aż przykro, że pozostały metody zaostrzającej się walki klasowej. Chcąc osłabić Kościół, niszczy się przede wszystkim jego duchowych przywódców, kapłanów, najlepszych synów narodu polskiego, oddanych bez reszty Bogu i ojczyźnie. Istnieje szeroka rzesza świętych kapłanów z największym autorytetem świata, Ojcem Świętym, na czele. Wobec wielu wspaniałych dowodów ogromnej wiedzy i moralności kapłanów jest wielką krzywdą i grubym nietaktem pełne wrogości oczernianie kapłanów przy każdej nadarzającej się okazji, w ten sposób ośmieszanie religii i podważanie autorytetu Kościoła.

Przecież to oni jedną nas z Bogiem, udzielając sakramentów chrztu świętego, spowiedzi, eucharystii, małżeństwa. Ich kapłańskie ręce błogosławią nasze dzieci i rodziny, przygotowują

(senator M. Biliński)

nas do ostatniej drogi życia. Jeszcze nie jeden z senatorów, szkalujących księży, może będzie chciał skorzystać z usług kapłańskich, jak obecny w Polsce doktor Bernard Natanson, na którego powołałem się w swoim drugim wystąpieniu w Senacie na temat dziecka poczętego.

Oby nie za późno, jak w przypadku Juliana Tuwima, który pisał: „Jeszcze się kiedyś rozsmucę, jeszcze do ciebie powrócę, Chrystusie”, ale nie zdążył, gdyż mu pękło serce. Kościół, czyli wszyscy wierzący i kapłani zwyciężają zło dobrem, modląc się i ofiarując swoje cierpienia za błądzących braci.

Jeśli nie uznaje się Boga, jego dekalogu, nie rozumie się sensu cierpienia. To pycha człowieka stawia własne „ja” na jego miejscu. I wtedy zabijanie życia poczętego nie jest żadnym problemem, nie wolno nam pomijać praw Bożych, oby one kiedyś nie skierowały się przeciwko nam. Aktem nietolerancji jest narzucanie narodowi polskiemu, w 95% ochrzczoneму, swojej opcji niezgodnej z dekalogiem, który jest fundamentem moralnego wychowania młodzieży, zdrowej rodziny i narodu. Maria Rodziewiczówna ostrzegła: „Nie tykajcie dwóch rzeczy, Boga i rodziny, gdy to zrobicie, nie ujrzycie swojej przyszłości”. Tam, gdzie o życiu decyduje Bóg, nie jesteśmy władni mówić o referendum. „Różnimy się, ale nie w tym rzecz, by wszyscy byli jednacy, lecz by każdy był piękny swoją odmiennością”, pisał Andrzej Bednarczyk.

Kościół musi stać na straży sumienia, przeciwdziałać zabijaniu dzieci poczętych i deprawacji młodego pokolenia dla dobra przyszłości narodu polskiego. Tu nie chodzi o władzę ani o państwo wyznaniowe, tylko o konkretne zwalczanie zła, jakie się szerzy w Europie. Naród polski powinien być Kopernikiem w świecie moralnym. Nie będziemy echem cudzoziemców, mamy przecież swoją wiarę, kulturę i wielowiekową tradycję. Tylko miłością można przewyciężyć zło i nienawiść.

Czekamy, że przyjdą nowe pokolenia nieskażone nienawiścią, które potrafią odrodzić świat do prawdy, miłości i pokoju. Szanujmy się wzajemnie, jak przystało na Wysoką Izbę powagi i rozsądku. Dziękuję za uwagę.

Marszałek Adam Struzik:

Dziękuję, Panie Senatorze.

Odniosę się do pańskiego protestu i do sygnalizowania, aby korzystać z regulaminu. Otóż panuje, Panie Senatorze, w tej izbie wolność słowa, wolność poglądów, oczywiście na odpowiedzialność osoby, która je wygłasza. Jeżeli w wystąpieniach naruszano by dobre obyczaje, to wtedy marszałek by reagował. Nie można natomiast, i sądzę, że nie powinniśmy, reagować na poglądy głoszone przez senatorów. Wszyscy mamy prawo do posiadania własnych poglądów i ich wygłaszania. Dlatego ten protest oczywiście rozważymy w gronie prezydium, ale nie sądzę, aby to była dostateczna podstawa, żeby w jakiś określony sposób odbierać ludziom prawo głosu.

Pan senator Okrzesik miał zabrać głos jako kolejny, ale złożył oświadczenie do protokołu.*

Proszę bardzo, pan senator Tadeusz Rewaj:

Senator Tadeusz Rewaj:

Panie Marszałku! Panie i Panowie Senatorowie!

Moje oświadczenie będzie krótkie – chcę zadać jedno pytanie panu ministrowi spraw zagranicznych.

Jakiś czas temu głowa państwa ościennego, z którym utrzymujemy dyplomatyczne stosunki, podczas spotkania z grupą polskiej opozycji przeciw aktualnemu rządowi wyraźnie zachęcała ją do oporu słowami: „Trzymajcie się, nie popuszczajcie”.

Panie Ministrze, czy gdyby chodziło o głowę innego państwa, to rząd zareagowałby jakoś na tego typu zachęty? Sądzę, że tak. Wobec tego pytam pana ministra, czy taka reakcja nastąpi? Dziękuję.

Marszałek Adam Struzik:

Dziękuję bardzo.

Jako ostatni złożył swoje oświadczenie do protokołu pan senator Stanisław Ceberek.*

Czy jeszcze są komunikaty? Już nie ma.

Porządek dzienny został wyczerpany.

Informacje państwu przekazałem.

Zamykam osiemdziesiąte drugie posiedzenie Senatu Rzeczypospolitej Polskiej trzeciej kadencji. (Marszałek trzykrotnie uderza laską marszałkowską).

(Koniec posiedzenia o godzinie 10 minut 32)

* Oświadczenie złożone do protokołu – w załączeniu.